PREU. 5 CENT.

* * * * Fará una entremaliadura cada diumenge * * * *

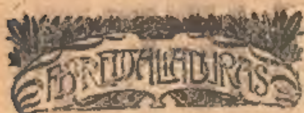
ANY 1.er * BARCELONA, 28 AGOST 1904 * NÚM. 35

REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ
Rambla de las Flors, 11
— — BARCELONA — —

PREUS DE SUSCRIPCIÓ
Catalunya, un any. . . . 3 Ptas.
Idem, un semestre . . 2 id.
Extranger, un any. . . . 5 id.

Encara que la montanya
es lo qu'a mi mes m'atrau
al estiu també m'agrada
poguer aná a pendre banys.

Desde fora

Fillets de Deu, quina calor! Ja vos dich jo que Barcelona sembla una estufa. Jo que ja m' havía acostumat al benestar d'aquí ahont soch, cregueu que vaig patir lo día de la Mare de Deu. Fins me semblava que la barretina s'havía enxiquit y'm venía estreta, sino, pel sino quan vaig ser en vistas dels campanars de la Seu, me n'entorno. Pero vaig fer lo cor fort, perque no vull que'l meu periódich fassi com fan molts, y això que's posan *el de mayor información*, que parlan sols per lo qu'han sentit a dir y entabanan als seus llegidors ab un seguit de *guatllas* que semblan escritas per andalusos, que tenen fama d'embusteros.

Perque, una de dos: no parlar del Concurs folk-lórich hauría sigut un pecat, y parlarne sense serhi encar ho hauría sigut més gros, y per això no vaig volguer fos dit que, quan convé, En Patufet no es un home. Això sí, no'm vaig entretenir: un cop acabada la festa, altre vegada a cavall del ruch, y cap amunt falta gent; y mentres trotava fent vía cap a casa, anava rumiant ab las cosas del mon y pensava: «Es clar que ha de ser rodó y que dona voltas, perque vetaquí que primer los folk-loristas surtían de ciutat y anavan a montanya a cercar lo folk-lore, y ara ja hem de venir de montanya pera fruirlo a ciutat y justament, no se si es casualitat ó voler de Deu, ficseuse que'ls primers que'ns donan una festa d'aquesta mena no son personas grans sino menudas y casualment son nenas. Semblan com si tos allò que contan dels pobles antichs, qu'hi havía un aucell que se'n diu lo Fénix, que un cop mort y tornat

pols, de la seva mateixa cendra ressucita.

Es dir, las donas velletas, qu'han sigut las últimas guardadoras del folklore, s'han convertit ara, gracias a Deu, en tendres nenas que'l fan reneixe, cosa que hem de desitjar perduri sempre fenthi tots lo que estiga de nostra ma, entre los que hi trobareu en primer rengle

EN PATUFET

L'Aygua d'Agost

Poch avans de al cél pujarne
la Verge, el quinze d'Agost,
de las vinyas de sa terra
vá esgotimant qu'es un goig.
Los picapolls troba aspres,
trova el moscatell agrós,
lo xarel-lo y pansa rossa
sense gota de dolsor,
y com sab que'l vi que portan
dintre de llurs grans rodons,
en la Santa Eucaristia
Deu lo fe ab sanch de son cos,
li dol de que dols no siga
com lo néctar deliciós.
Al empendre la volada
vers lo cel de sos amors,
al bon Deu, que rés li nega
li demana sols un dó.
—Mare meva, que vollau?
li diu Jesús amorós.
—La mercé que vos demano
Jesús, fill meu, de mon cor,
que he esgotimat las vinyas
sens trovarhi cap dolsor;
com las terras son aixutas
y mancadas de saó
los rahims se quedan agres
y'l vi que'n surt, es agrós.
Si el vi es sanch de vostras venas
qu'heu llegat als pecadors,
com voleu que ab ell combregula
si no'l troban prou gustós?
si en hidro-mel lo tornasseu
tindriau mes seguidors,
seguidors de la lley santa
qu'heu predicat per lo mon.
—Fassis com ho voleu, mare
respon Jesús plé de goig
y als angelets que l'enrondan
los dona l'ordre ben tost
de que s'envihi a la terra
una abundosa regor
que a las vinyas ufanosas,
just entradas en verol,
los rahims omplen d'almibar
y'ls cups de néctar ben dols.
Per'xó lo dituxo clar canta
dihent que *l'aygua d'Agost*,
que a Deu demaná la verge,
als vinyals, *fa mel y most.*

MAGARRINYAS

Los alarbs dels carrers de Calcuta

(India inglesa)

RECORTS

A totas las grans poblacións del mon, se solen trobar captayres en abundor; empro, los joves alarbs dels carrers de Calcuta, se

distingeixen de tots los altres y s'en enduhen l'ennomenada per sas particularitats ó extravagancias.

Quan lo murriet pobre de Calcuta sab anar sol, sos poch compassius pares l'enjegan al carrer pera que, sens ajuda d'altre, entauli la lluyta pera viure. No arribat encara al ple us de la rahó, aquets pobrets alarbs, viuhen en sa majoría a plé ayre, al carrer, desconeixent lo que's dormir sota teulada. Quan algún *touriste* tocatardá fa vía per aquells carrers a la nit, troba las dúas aceras plenas de dormileguas, en sa majoría brivalls, vejentse obligat a donar gambadas,—com las del andalús, que va saltar desde l' esmorsar del dilluns fins al dinar del dissapte, sens trobar ni un sigró escadusser,—pera traspassar l'acera y ficarse a casa.

No hi ha que dir que, aquets alarbs, comensan sempre pidolant. Y las sevas habilitats posadas en práctica pera fersa compassius y a la vegada fer sortir del butxacó de l'ermilla alguna moneda, son tantas, que no's poden contar. Casi nusos, corren pél costat dels cotxes y victorias, cridant y tot fent el ploricó: *Buckseesh, sahib; buckseesh sahib* (1); no tinch mare, *sahib;* no tinch pare, *sahib;* no tinch tía ni oncle, *sahib,* no tinch germáns, *sahib;* soch un pobre orfe, *sahib;* tinch gana, *sahib;* no tinch arrós, ni puch comprar plátanos, *sahib; buckseesh, sahib.* Y mentres etzivan aquesta cantarella, se van trucant al ventre pera fer veure que'l tenen buyt.

Abusan tant d'aquets cops de puny, que a molts s'els hi veuhen unas grans placas de pell tan dura com la del camell ó com la del palmell de la ma dels trevalladors del camp. Com aytals caricias se las donan ab la ma mitg tancada, fan un soroll parescut al que s'obté copejant un carretell buyt ó be un tabal.

(1) *Buckseesh*, igual a *céntims*; *Sahib*, igual a inglés blanch.

Als grans mercats de Calcuta, s'hi troban per centenars los xicots que duhen grans paners ó cistells al demunt dels turbans dels seus caparrons.

Los pobrets se guanyan la vida portant las compras y fent de carregadors ó bastaixos. ¿Creuríau, estimats amiguets, que la majoría dels negociants d' allí y fins los grans magatzems dels bazars comensaren així sa carrera? Donchs no ho estranyeu, perque tal com ho pregunto, es. Això ens fa veure que la pobresa no rebaixa, y de joves captayres n'han sortit grans milionaris; perque tingueren prou forsa de voluntat pera fer bona la máxima aquella de que «ab constancia tot se alcansa».

JOSEPH M.ª MONTANER
Pbre

Peramea, Juliol de 1904

***

La modestia es al mérit, lo que la sombra á la pintura. Fa resaltar sas bellesas.

—Ep, no es pas tota per tu,
que pera mi també n'hi ha.
—Ja ho sé; guardaré l'escorxa,
perque't puguis atipar.

Festa

Al pla de Cerdenya
ab gran festa's fa
l'aplech de la Verge;
anem cap allá.
Las campanas tocan
de bon demati
y ab goig ne despertan
la gent de per'llí.
Caputxas se veuhen
blancas com la neu
que van cap á misa
a pregar per Deu.
¡N'es hermos l'ofici
y guarnit l'altá!
ab bonichs domasos
dels millors que hi ha.
Los noyets del poble
ne fan de escolá
las nenas mudadas,
passan a captar.
Quin goig gran me dona
entre incents y boyra

dar ab gentilesa
per Deu una almoyna.
S'acaba l'ofici
y entonan las nenas
mercès a la Verge
d'alegría plenas.

A. P. Rigau

La igualtat entre'ls homens

(CUENTO ORIENTAL)

Un día lo paixá digué al sultán:—Tots los homens son iguals devant del Profeta. ¿Per qué, donchs, tú tens un trono, quant jo no tinch més que una provincia?

—Pot ser que tú tingas rahó, respongué lo sultán; demá tú tindrás un trono y mon imperi, si tú sabs, en efecte, trobar un medi de fer que tots los homens sian iguals.

Lo paixá sortí encantat de la resposta, y feu desseguida proclamar la igualtat entre tots los fills de Mahoma. Mes a la porta de sa casa trobá un visir que li digué:—«¿Per quin motiu tens tú una provincia, quan jo no tinch més que una vila; un turbant de predras preciosas, quan jo no tinch sino un turbant d'or?

—Demá, respongué lo paixá, tindrás una provincia y mes pedras preciosas.

Y lo visir estava contentíssim, quan un capitá li digué:

—¿Per qué tens tú un exércit, y jo no tinch més que un batalló; per qué portas tú un tocado d'or, y jo no'l porto més que de seda?

—Demá, respongué lo visir, tindrás mon exércit y mon turbant d'or.

Pero un tinent digué al capitá:—En nom de la igualtat, jo he de menester ton batalló y tas insignias.

Y lo cavaller al tinent: Yo vull ton empleo y ton sou.

Y lo infant al cavaller: —Dónam ton cavall y ton sabre, y pren mon fusell, que es massa pesant.

—Y quiscún responía sempre:—Demá ho tin-

drás; perque quiscun se havía igualat a son superior, sens pensar que deixava un inferior darrera d'ell.

Mes com tots tenían encara un superior d'ells, y que ningú volía quedar subaltern, tots volían elevarse sens cessar en nom de la igualtat.

De manera que s'encengué una horrible guerra civil, y per falta de poderse avenir, se matavan los uns als altres desde un cap al altre de l'imperi, disputantse los vencedors la despulla dels vensuts, y tornant a compareixer sempre la desigualtat a cada cambi que's feya.

Los que sobrevivían estavan encara més encarnissats y més miserables que los que havían sucumbit; quan un pobre esclau, que havía guardat sa condició, sens envejar la dels altres, parlá de la següent manera als sultants destronats, als paixás desempleats, als visirs sens comandament, als capitáns sens batallóns, als cavallers desmontats y als infants sens armas:

Cada hu de vosaltres se creya més ditxós que jo, y jo só ara més afortunat que tots vosaltres. ¿Sabeu per qué? Perque hi ha un profeta més gran que'l vostre profeta, y que ha dit això en son llibre:—Lo cedro protegeix lo cap del hisop y lo hisop nudreix las arrels del cedro. Tenen, donchs, menester l' un de l'altre igualment, y aquí está la veritable igualtat. Sempre hi haurá pobres entre vosaltres, perque la felicitat de l'home no es de aquest mon. Benaventurats son los que aquí baix ploran; allí dalt serán consolats. Desditxats de aquells que prenen, en compte de donar als altres, perque li es més fácil a un camell passar per lo forat d'una agulla, que a un mal rich entrar en lo regne del cel.

Y aquest profeta es mon Deu, afegí l'esclau, tot fent lo senyal de la creu.

A.

—Cinch de *mantecao, ché.*
—*¿Pera'ls dos?*—Home, está clar
y ja os vindrém a pagar
el dia que'ns vingui bé.

Ja diuhen be que *al estiu tota cuca viu*, y per axó's veuhen cosas tan estranyas, sobretot en una ciutat com aquesta que passa per civilisada y es sens dubte la primera capital d'Espanya, industrialment parlant, pera no agraviar a ningú.

Fer de *titellayre* en aquets temps, es un cástich, y ab doble motiu, tenint de parlar de certas obras que avuy privan per tot arreu... No'n teníam prou ab lo género petit, bastant desacreditat gracias als molts abusos y llibertats empleadas en escena; no n'hi havía prou ab aquells tipos abigarrats, de valents, flamenchs, toreros, pinxos y altres desgracias per l'istil, no'n teníam prou dels mantóns de Manila y clavells de paper que floreixen en lo cap de aquellas cigarreras, xulapas y bravías que

esmaltan ab sas contorsións diabólicas, las obras ja ditas, això no'ns bastava; y a pesar de tot, ¡ quí ho diría ! encara teníam un íntim consol, una satisfacció propia, satisfacció interior, verdadera, al veure que tot això s'escribía y's representava en llengua de Castella, que, es la única que porta la representació oficial, tan en l'ordre privat com en lo públich, per això podíam dir que en tals espectacles nosaltres no hi teníam res que veure, *allá* s'ho feyan tot. Pro no podía durar molt això, sempre lo dolent te imitadors y ara, que es mes manifesta la decadencia del género petit, ara, donchs, ens surt un arreglo francés fet d'encárrech y escrit en catalá per un regenerador del art, res, una verdadera *entremaliadura* que mereix la reprobació de la gent intelectual y sensata, una xorca pensada propia pera fer sortir los colors a la cara del mes curtit despreocupat.

Això s'ha proposat l'autor del arreglo. Ell lo que

Ja ho veig que só impertinent, mes ¿qué hi fa?.. ¡Cómprin-me uns Porto'ls de S. Roch, la Verge, *goigs!* Santa Rosa y Sant Ramón...

haurá preferit es fer negoci ans que tot, y aixó diu molt poch en son favor, puig demostra que un home, per un grapat de moneda, pot vendrers no tan sols la camisa que porta, sinó las creencias de tota la vida l'ideal, la consecuencia y 'l prestigi, que valen mes que tot.

Ni'l teatre castellá, faltat avuy de recursos de tot género, havía baixat a aquest punt de descredit pera fer diners.

La obra mes... despreciable se representa avuy en día a Barcelona perque las autoritats volen, aquestasma teixas autoritats que permeten l'enbrutiment escampant arreu paperots pornográfichs de tota mena. Ja tenen las *bellas* que saltan y ballan cantant *couplets* en recóns de café, qui'ls fa la competencia. Endevant, regeneradors de la escena catalana, endevant.

Cristóful

Colaboració Infantil

Lo Niu

Quan l'aucell canta en lo bosch
dintre'l cau de sa morada
sa veu surt de la enramada
alegre com mon joyós
Quan tant sols apunta'l dia,
la mareta que 'ls estima
a sos fills contenta mima
ab tendresa y alegria,
Mes per ells un jorn los deixa
pera portarlos menjar
y aquell jorn molt va tardar
fins que la foscor va creixa
Quan la mare va arribá
trista veigé que un fillet
li havía tret del niuhet,
un esparvé que passá.

Isidret Saboya (13 anys)

* *

La bandera catalana

Es lo simbol de ma patria,
d'una Patria de fills braus
que units ab gloria, defensan
Llibertat, Amor y Pau.
Sota'ls plechs de la bandera
sols hi regna germanó,
no hi han pas odis ni envejas;
en lo cor de ma Nació.
«Patufet» com tu voldría,
per ma Patria llibertat,
que'ls nens tots, de Catalunya,
tinguessin igual pensar...
ser ben bons y creure als pares,
llegir molt, ser educats,
contestar quan preguntessin:
—¿Qué vol dir no ser esclaus?
—«Gobernants per si mateixos,
y no ser encadenats,
que de nostre bell idioma
no'ns vegessim may privats»
. . . .

La bandera catalana
enaltex nostra Nació,
que sols vol l'autonomía
la Llibertat, Pau y Amor.

JOSEPH VILARNAU Y SOLER (9 anys)

* *

¿Sí?

¿Oy PATUFET qu'ets a fora
per fugir de la calor
y al poble qu'estás te diuhen
qu'ets molt sabi y bon minyó?

CARME SEGALÉS (8 anys)

* *

Lo rossinyol

Lo rrossinyol canta
a dalt d'un pí
y jo allí
sens ferhi falta
sento com canta.
Rossinyol mon minssatjer
portam novas de plaher
de la meva pobre aymía
cada matí portame'n
que o sinó me moriría
d'anyoransa y sentiment
Cada matí
sens ferhi falta
l'aucellet canta
cansons sens fi.
Y a sota'l pi
sens may faltá
fent jo ma via
com cada día
ving a escoltá.
Mes, vingué un día
que'l rossinyol
ja no cantá.
—Bon rossinyol, ¿me dirías
qué es lo qu'et fa callar
ja que no't sento cantar
desde fá un sens fi de días?
—La nova que aquí m'envía
escoltala santament
puig la pobre de ta aymía
esperante nit y día
s'en ha mort d'anyorament

M. VALLS (11 anys)

Sant Juliá de Vilatorta

* *

Impresió

Molt amich EN PATUFET: Ja que tu'm vas dir que quan vinguessim de de fora te escribissim las costums de cada poble y com jo ja he vingut de passar un mes a Cadaqués, dech dirte que me va agradar molt, sobre tot lo de anar a pescar. Los uns pescan ab morranells, altres ab xarxas, altres ab volantí y altres ab ganxos pera pescar pops. Mes la pesca general es la de l'encesa, que's molt bonica pera qui no la ha vista. Figurat que's comensa per anar á un punt, y a nosaltres ans va tocar a ser de la olla, y eran las nou del vespre quan vam encendrer las teyas, costúm molt antigua, puig ara ja son molts que encenen ab carburo

So'l xicot més elegant
que s'hagi vist en lo mon,
puig per mi [illegible] modos son
lo plaher que hi ha més gran,

de calci. De moment nosaltres no veyam res, pero després va vindre un grapat de bisus, y lo llaut de l'art ho cala, vam agafar tres coves de bísus al primer vol, y al segón vam agafar vuit coves d'anxova, que'ns en van donar 45 ptas. lo quintá.

A la tarda los senyors van a voltar per las plassas y també a sarau a ballar y no't vull molestar més. Ton amich

L. Godó

* *

«En Patufet»

A'n a tu aixerit menut,
a tu simpátich bailet,
simil del famós *¡Cu-cut!*
que't nomenas PATUFET,
Jo't saludo satisfet,
per la bravesa y bon pit,
en alabar lo ben fet,
y combatre lo esquifit
Pensa PATUFET aymat,
qu'encar que sias xiquet,
segueixo ab afany sagrat
tos concells d'home ja fet.
Y no es pás cap bon xicot,
aquell que sentne petit
compri sempre un paperot,
castellá, fet un bollit.
Llegím tots EN PATUFET,
tant húmoristich y astút,
com satírich y ben fet
es lo seu párent *¡Cu-cut!*

FRANCESCH BOIX (15 anys)

* *

Amor de mare

Era un día calurós d'estiu, a una casa fora de la vila, hi havía un incendi, las campanas repicavan, tothom corregué cap al lloch de la desgracia, mes quan hi arribaren ja era

impossible apagarlo. Sobre la teulada hi havía un niu de cigonyas, lo foch comensá a llaminejar lo niu; las cigonyetas se miravan alló ab ulls admirats sens saber lo perill que las amenassava; tot de sobte's va veure venir volant una cigonya ¡la pobre mare! y veyent a sos fills al mitj del foch es tirá sobre d'ells, los tapá ab sas alas y morí cremada ab ells.

Lo millor que tenim al mon son nostres pares, obehíulos, seguíu sos consells, son ells los que fan tots los sacrificis perqué siguém felissos.

J. MERCADÉ (13 anys)

Endevinallas ab premis

Conversa

—Escolta, Pere: ¿que sabs quin ofici fa lo Sebastiá?

—Home, tu'l dius y m'ho preguntas?

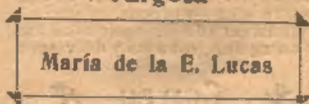
GILET FARRÁN

Endevinalla

No parlo y no tinch boca,
soch blanca com la neu,
soch negra com la pega
y corro y no tinch peus.

J. MERCADER

Targeta

Construhir ab las lletras de aquesta targeta, degudament combinadas, lo nom d'un drama popular catalá.

RAMÓN FARRÉ

Donaré 12 premis, consistents cada un en:
6 Quaderns d'escriptura
3 Plomas d'acer
1 Llapis y
1 Goma pera borrar
als 12 primers endevinadors que envihin las solucións exactas de la Conversa, la Endevinalla y la Targeta.

Condicións

Primera: Las solucións de fora han de venir forsosament en un sobre obert que digui: ORIGINAL PERA IMPREMPTA y a sota la direcció, ab

AVÍS ALS CORRESPONSALS

Volent aquesta Administració saldar las liquidacións compresas hasta fi de Juny passat, recordo a tots los corresponsals que reberen estats de comptes fetxats en 30 de dit mes, procurin enviar fondos quant antes a aquesta Administració, si no volen deixar de rebrer lo periódich, amén de altres perjudicis que'ls podrían sobrevenir.

no més que un sagell de 1 quart de céntim.

Segona: Las solucións de Barcelona poden entregarse a la ma enviantlas a l'Administració: Rambla de las Flors, n.° 11, entressol.

Tercera: Junt ab la solució s'hi ha de posar lo nom del nen o nena encertador, edat y'l nom del carrer, número y pis.

Quarta: Los noms dels 12 premiats se publicarán en lo número 35, senyalantse alashoras los días pera recullir los premis.

Quinta: Admeteré solucións fins lo día 24 de Agost a las 7 del vespre.

Correu

Medallas: En Martí Dalmau. —En Joseph Soler.—En Lluiset Sadurní.—Na Mercés Farriols.—En Juliá Planas.—En Lluis M.ª Ballarín.—En Pau Moreu y Maristany. —En Jaume Segalés.—En Joseph Aguilar.—En J. Mercadé.—En Gilet Farrán.—En Joseph Jové.—En Santiago Escuder.—En A. P. Ribau. —En Ernest Capdevila.—En Joseph M.ª Sanjuan.—En Joseph M.ª Farré. En Baldomer Garriga.—En *Piu*.—En Ricardet V.—En Francesch Balenyá.—En Ramón Farré y Sansó. —En Francesch Boix.—En A. Planas.

Carbassas: En Joanet Bru.—En Eusebi Pinós.—En Lluis Santacana.

En Ramón Mumbrú, no acabo d'entendre la idea de la endevinalla qu'envía.—En Joseph Juli, envihi lo que diu y miraré de aprofitarho.—En Ramón Farré, no escrigui tant llarch, miraré de retallar alguna cosa.—En S. G. es massa poca cosa, firmi ab lo seu nom.—En Y. Mercadé, Lluis G. Oms y demés amichs y amiguetas que'm preguntan sobre lo mateix, dech dirlos que sí que faré *Calendari*, que molt aviat ho avisaré oficialment a tots mos colaboradors y amichs aficionats, abaixó preparéuvos.—En Agustí Gil, expliqui mes clar lo seu projecte de concurs.—En Lluis Claravall, ¿es vosté l'autor de la poesía *La cadernera?* me sembla que no; si te algún interés en que's publiqui envihi'l nom del seu verdader autor. Faig avinent a vosté y a tos los que's trovan en lo seu cas que no's poden publicar trevalls d'un autor firmantlos ab un altre nom.

D'Administració: Miquel Vidal, lo periódich s'ha enviat puntualment cada setmana. ¿Quina culpa hi tinch jo si lo servey de correus es tan deficient. Li envío los números que demana.—Joseph Ignaci Mirabet, no puch servir lo periódich al punt que indica per ser massa apartat; diguim un lloch, mes céntrich, pera deixarli.—Joseph Castells Llobet, rebut son envío qu'es conforme.

Quedan mes cartas pera contestar.

Tip. «Arte Moderno» de Vega y Mascaró, Passeig de Gracia, 83, baixos

EN PATUFET, com a fill
de la terra catalana,
també balla la sardana,
nostre ball noble y senzill.